

deo koji nestaje

danijel vajsborn

BIZNISMEN

On je homo trilinguis: Jevrejin, Grk, Rimljanin.

Ovo se saznanje ukorenilo u njemu kao prokletstvo, anahronizam.

Voleo je klasičnu Grčku, savremeni svet činio mu se osiromašenim, a varvarskih legendi o jevrejima prisećao se s ljubavlju.

Yeshiva bokhur, klasični sholastičar, njegovo sećanje ništa ne bi ispustilo — vreme na njega prosto nije imalo uticaja. Posle trideset godina provedenih u industriji pletenina još je s lakoćom tumačio Vergilija, naširoko i nadugačko kao što je objašnjavao i značenje i simbolizam Pashe.

Znam da je drsko tako nešto reći ali da se mogao osloboditi svog tereta znanja verovatno bi sve za njega bilo bolje.

A ovako, iako je to sebi uvek mogao priuštiti, nikada nije posetio ni Grčku ni Svetu zemlju. Umesto toga, pozirao je pred kamerom na terasi u Monte Karlu, u sportskom šortsu u Riva Beli, sedeći sav ukrućen u ligeštulu i žmirajući na suncu Bormauta.

IN MEMORIAM P. B.

Ti koja si mi na jednom londonskom žuru spasila obraz i time drugog načinila ljubomornim sada si mrtva. A sa Velšankom Meri koja mi je, videvši nas zanete igrom, ne razumevajući, šapnula na uho »Tako mi je drago«, i onom što je stajala i ironičnim pogledom komentarisala »Le grand amour!« dok smo je u okretu mimoilazili, šta je s njima?

U zoru smo se rastali pred stanicom metroa Holand park.

Ja sam se vratio u Kembridž na još neko vreme gde sam se tobom još pokatkad hvalisao.

Ali godinama sam na komadiću papira čuvao tvoj broj telefona

premeštajući ga iz novčanika u novčanik čak i pošto smo se jednom sreli pod drukčijim okolnostima.

Imao sam trideset godina kad sam saznao za tvoju smrt,

i sada četrdeset šest, četrdeset sedam, četrdeset osam. . .

Još uvek prepravljam ovu pesmu povremeno je prenoseći s hartije na hartiju.

DEO KOJI NEDOSTAJE

Izgubio se deo mene.

Ulazim u drugu polovinu veka bez parčeta sebe.

Taj komad beše obeležen, odsečen, odstranjen, za sobom ostavivši trag sećanja koje gajim.

U kasne noćne sate zamišljam se ponovo celim. Kakva me čežnja tada ispuni.

Bez zlovolje, to ipak i s učenjem ima veze — što je i razlog da

sada kad razmotrim taj vazdušasti jaz, pokušavajući s nostalgijom ma koliko da ga ispunim, moja rastuženost nije duboka.

Deo mene je otišao

a ja sam ponovo zašiven, vreća puna kostiju kraća za jedno parče.

Da rezimiram, jedan je od mojih uglova odsečen, jedan od kutova ugušen,

a ostatak u jedno zakrpljen, ne liči baš puno na novo

al' ima ugrađen aide-memoire lepši od kakve izvezene marame.

Sada srodnička osećanja gajim prema ugnjetenom i ubogom, prema brigadi invalidskih kolica, prema čistačima i step-igračima.

Nepriстойno, izazivački,

hvatom im korak u preticanju.

Ali praznina je amblem članstva u tom klubu.

Sada je lakše kroz mene proći no ranije, oblačić nekakav zamagljuje mi snimak.

Naherio sam se kao Pikaso i vrtlog me nosi u krug sprečavajući nevernika da iskoristi i moj drugi obraz.

Nekad u pola noći i rano jutro

stidljivo se vraćam sebi,

vraćam se onom što sam bio.

Osećam se poput devojčice

što se tek u samotnim časovima kiti.

Jesam li to bolni svet besprekorne lepote štedeo?

Ili se pod masku skrio što mi s napaćenim

čovečanstvom jedinstvo obezbeđuje?

Ali prošlost je bez granica!

Ako ne mogu zaboraviti raciju,

hvatanje taoca, zauvek taoca,

tad pristup sadašnjici preskupo platih,

i tajno saznanje dopušteno svima,

i pravo da se napred krećem.

Kao i drugi, za sobom ostavih prosto

znak da tuda prodoh.

KAKO JE NASTALA SMRT

Prvi čovek Adam reče svojoj ženi Emili,

Pošto se davno dogovorismo da je iskrenost najbolja,

draga moja,

moram ti reći, u mom životu postoji Eva. . .

Al' razgovor naglo prekinu Emili.

Od samog početka od ovog je strepela

i sad je počela bacati kletve na Adama, Evu

i nadasve boga koji joj dodeli ulogu

večne paćenice i žrtve,

napuštene žene i. . .

na sreću, bar dece nema.

I tako je, hladnog pogleda, čekala lebdeći

s pelerinom preko i baš ničim ispod.

A bog zažali što je stvar i započeo

jer, nikako nije podnosio ženske suze.

On prvi put požele nadležnog iznad sebe

da stvar reši.

Na koncu, položi svoj moćni prst na

drhtavo rame Emili.

Dete moje, šapnu dok se zemlja tresla,

priznajem, načinih grešku.

A da bih te poštdeo daljeg poniženja i patnje

uzeću te. . . Ne, kriknu Emili, al' prekasno.

Eva ušeta u sobu. Adam plakaše.

UŠI

Na koncertu iznenada postajem svestan

svih pari ušiju koji me okružuju.

Izenada me razgaljuje pripadnost ljudskoj vrsti

od svih vrsta što nose uši,

od svih oblika života što poseduju slušne aparate,

naročito uši.

Kako su prekrasne!

Neke bacaju senku uzdignutog palca

druge obgrljavaju glavu

dok se treće naginju napred.

Poslušno sedimo uloženi u redove

napregnuto prateći maestra na bini.

Šta bi sa njim bilo da nije ušiju?

Ali, one su tu! One su tu!

To me tera u smeh.

PESMA O MRŽNJI SUNCA

Sunce noću čeka na nas iza zavese.

Ujutro je potpuno nepomicno.

Drži nas pod budnim okom ceo dan.

Ukoliko pokušamo da ga iz misli izbacimo

još teže će nas poviti težina njegove prismotre.

Juče se čvorak javio dahtanjem.

Lišće se pod mojim prozorom ljulja kao

zmajeva glava.

Čim mu okrenem leđa prikrade mi se.

Čovek ubrzo hvata optimalan korak,

to je neka vrsta mrtvačkog marša.

Ne pružam se daleko do ovih redova.

Uzimam ono što mi je pri ruci.

Ne želim da provociram sunce.

Svejedno, ako sakupim dovoljno ovog sparuašenog

materijala,

možda ću moći da zapalim svoju sopstvenu malu vatru.

S engleskog: Dušica Marinkov